

Dnr: KS 2024/11

Regeringskansliet/Fi2024/01521
103 33 STOCKHOLM

Remissvar över betänkandet SOU 2024:50 Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn

Övergripande synpunkter

Älmhults kommun ställer sig bakom förslaget från utjämningskommittén. Utredningen innehåller många bra ändringsförslag. Det är positivt att har det gjorts en genomgång av samtliga delmodeller inom kostnadsutjämningsystemet som har uppdaterats med aktuella data och med bättre förklaringsgrad än nuvarande system. Älmhults kommun ser det som en klar förbättring att personalkostnadsindex tas bort inom LSS-utjämnings-systemet. Detta gör att utjämnningen inte kan påverkas av den enskilda kommunen vilket är mycket positivt.

Det är bra att kommittén har utrett inkomstutjämningsystemet och att det framkommer att det inte har några tillväxthämmande effekter.

Det är positivt att utredningen föreslår att 17 riktade statsbidrag, varav 12 mot kommunerna, övergår till det generella statsbidraget men Älmhults kommun anser att ännu fler riktade statsbidrag borde göras om till generella för att minska administrationen och för att driva på lokalt förändringsarbete som är hållbart över tid. Det bör också införas ett belopps-golv för införandet av nya riktade statsbidrag då allt för många är allt för små vilket kan leda till att det inte är värt att söka.

Älmhults kommun ställer sig bakom förslagen att ta fram tydliga kriterier för när statsbidragen ska vara generella och när de ska vara riktade.

Älmhults kommun ser positivt på att merkostnader för gleshet och skalnackdelar behandlas i kostnadsutjämnningen. Vi anser det klarlagt att mindre och glesare kommuner har smådriftsnackdelar som leder till opåverkbara kostnadsskillnader och det är mycket angeläget att ett nytt utjämningsystem kompenserar för detta.

Storstadsområdena och kommuner med hög befolkningsdensitet och stor befolkning har även andra betydande fördelar vad gäller kompetensförsörjning och infrastruktur vilket kan anföras som en ytterligare anledning att kompensera mindre och glesare befolkade kommuner mer än dagens system.

Alla medborgare i Sverige bor i en kommun. Om Riksdagen menar allvar med att villkoren för att leva, bo och verka i hela Sverige ska stärkas behöver utjämningsystemet i högre grad än idag kompensera för kommunernas opåverkbara olikheter och vitt skilda förutsättningar. Att genomföra förändringarna utredningen föreslår vore ett steg för att jämna ut skillnaderna.

Avslutningsvis vill Älmhults kommun trycka på vikten av det kommunala självstyret. Kommunernas ansvarsområde har en spännvidd som ställer höga krav på att självbestämmandet kan mötas upp av ekonomisk handlingskraft. Kommunerna i hela landet måste få lov och få möjlighet att ta det ansvaret som följer med det kommunala självstyret, liksom att staten måste ta sitt ansvar för de frågor som faller på densamma. Vi menar därför att de föreslagna förändringarna i utredningen är ett steg i rätt riktning men får inte heller vara de sista justeringar som görs i utjämningsystemet.

Älmhult 2024-10-03

Älmhult 2024-10-03

Eva-Marie Ballovarre

Kommunstyrelsens ordförande